

POHJOIS-KYMEN MUSIIKKIOPISTO

OPETUSSUUNNITELMA

SISÄLLYS

Oppilaitoksen toiminta-ajatus.....	4
Oppilaitoksen arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat	4
Arvot.....	4
Oppimiskäsitys.....	4
Oppimisympäristö ja työtavat.....	4
Oppilaitoksen toimintakulttuuri	5
Opetuksen rakenne ja laajuus.....	6
Opetuksen yleiset tavoitteet	6
Esittäminen ja ilmaiseminen	6
Oppimaan oppiminen ja harjoittelu	7
Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen.....	7
Säveltäminen ja improvisointi.....	7
Varhaisiän musiikkikasvatus.....	7
Soitinvalmennus	7
Perusopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet.....	8
Instrumenttiopinnot.....	8
Instrumenttiopinnot 1, 70 tuntia	8
Instrumenttiopinnot 2, 90 tuntia.....	9
Instrumenttiopinnot 3, 130 tuntia	9
Instrumenttiopinnot 4, 140 tuntia.....	10
Singer-songwriter.....	11
Taso 1 Lastenlaulu/kansanlaulu 70 tuntia	11
Taso 2 Pop 90 tuntia.....	11

Taso 3 Iskelmä/Rock 130 tuntia	11
Taso 4 Viihde/jazz 140 tuntia	12
Musiikin hahmottaminen.....	12
Musiikin hahmotus 1, 50 tuntia.....	12
Musiikin hahmotus 2, 60 tuntia.....	12
Musiikin hahmotus 3, 90 tuntia.....	12
Musiikin hahmotus 4, 55 tuntia.....	13
Yhteismusisointi ja ryhmätyöskentely	13
Kuuntelu- ja taidekasvatus 35 tuntia	14
Esiintymisvalmennus 35 tuntia	14
Syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet.....	15
Opintokokonaisuudet	15
Syventävät instrumenttiopinnot 140 tuntia.....	15
Muha 5 70 tuntia.....	15
Yhteismusisointi 35 tuntia	16
Lopputyö 100 tuntia	16
Lopputyön arviointi	16
Valinnaiset opinnot.....	16
Muha 6.....	16
Instrumenttiopinnot 35-70 tuntia.....	16
Projekti- ja periodiopinnot.....	17
Sävellys ja sovitus	17
Teknologia	17
Taiteidenväliset projektit.....	17
PIENYHTYEEN JOHTAMINEN.....	17
Tapahtumatuotanto-kurssi	17
Kuuntelu- ja taidekasvatus 35 tuntia	17
Portfoliotyöskentely 35 tuntia.....	17
Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit	18

Arvionnin kohteet ja kriteerit syventävissä opinnoissa	18
Oppimisen arviointi	20
Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen.....	20
Oppimäärän yksilöllistäminen.....	21
Todistus.....	21
Oppilaaksi ottamisen periaatteet.....	22
Aikuisten opetuksen periaatteet.....	22
Taiteen perusopetuksen saavutettavuus oppilaaksi ottamisen periaatteissa.....	23
Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa.....	23
Toiminnan jatkuva kehittäminen	24

OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS

Pohjois-Kymen musiikkiopiston missiona on tehdä maailmasta parempi paikka musiikin avulla. Tämä tapahtuu sekä antamalla oppilaille mahdollisuus tavoitteelliseen musiikin oppimiseen pätevien opettajien johdolla ja sitä kautta itsensä ilmaisuun, että tarjoamalla monipuolisia ja korkeatasoisia musiikkitapahtumia alueensa asukkaille. Tavoitteenamme on, että musiikkiopisto-opinnot suoritettuaan meiltä lähtee maailmalle itseensä uskova, musiikkia rakastava, muita kunnioittava, osaamisestaan iloitseva, työnteon merkityksen ymmärtävä, omaan parhaaseen osaamiseensa päässyt ja oman äänensä löytänyt oppilas.

Pohjois-Kymen musiikkiopiston tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikinopetusta alueensa asukkaille, ensisijaisesti lapsille ja nuorille. Opetuksella edistetään oppilaan musiikkisuhteen kehittymistä ja elinikäistä musiikin harrastamista. Opetus Pohjois-Kymen musiikkiopistossa perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Musiikinopetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä.

OPPILAITOKSEN ARVOT, OPPIMISKÄSITYS, OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

ARVOT

Pohjois-Kymen musiikkiopiston toiminta perustuu arvoperustalle, jossa yhdenvertaisuus ja kulttuurien moninaisuus ovat keskiössä. Opetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta sekä yksilönä että yhteisön jäsenenä. Hyvyys ja ystävällisyys musiikkiopiston arvoina ja ihanteina tarkoittavat jokaisen kohtelemista arvokkaana lähimmäisenä.

Musiikkiopiston opetus tukee yksilöllistä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä. Taiteen tekemisen esteettiset arvot, tavoitteellisen musiikinopiskelun pitkäjänteisyys sekä soiton- ja laulunopiskelun vuorovaikutuksellisuus antavat luovan prosessin kautta oppilaille mahdollisuuden oppia lisää itsestä, omista vahvuuksista ja heikkouksista turvallisesti ja yksilön persoonaa tukevalla tavalla. Taideopetus ohjaa pohtimaan sitä, kuka oppilas on ja kuka hän haluaa olla sekä tämän kautta sitä, mikä elämässä on tärkeää ja arvokasta yksilöllisesti ja yhteisöllisesti.

OPPIMISKÄSITYS

Pohjois-Kymen musiikkiopiston opetussuunnitelma perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteidensa suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Oppimiskäsityksemme mukaan oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista. Oppiminen vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Pohjois-Kymen musiikkiopistossa oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan. Heitä ohjataan tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen nähdään merkityksellisinä taitojen kehittymisen kannalta.

OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa musiikin opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Pohjois-Kymen musiikkiopiston oppimisympäristöistä pyritään tekemään fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Oppimisympäristöjen tulee olla ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaista ja innostaa oppilaita kehittämään osaamistaan.

Pohjois-Kymen musiikkiopistossa pyritään siihen, että oppimisympäristöt luovat edellytykset musiikinopiskelulle ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä myös taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen.

Musiikkiopiston oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

Pohjois-Kymen musiikkiopistossa käytetään monipuolisia työtapoja oppimisen edistämiseksi. Lähtökohtana ovat yksilölliset soitto- ja/tai laulutunnit oman opettajan kanssa, mutta yhteisöllinen oppiminen, vertaisten kanssa toimiminen ja pariopettajatyöskentely ovat myös osa musiikkiopiston toimintaa. Integraatio instrumenttipintojen, yhteismusisoinnin ja musiikin hahmottamisen oppimisen välillä mahdollistaa musiikinoppimisen kokonaisuuden hahmottamisen.

Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Oppilaalle tarjotaan myös mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Koulutuksen järjestäjä ja opettajat huolehtivat yhdessä opiskeluympäristöjen kehittämisestä siten, että monipuolinen työskentely ja työtapojen käyttö opetuksessa on mahdollista. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin.

OPPILAITOKSEN TOIMINTAKULTTUURI

Oppilaitoksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä yhteisön jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa sekä vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta. Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja musiikin alan osaamisen kehittämistä. Tämä toimintakulttuurin kehitystyö on Pohjois-Kymen musiikkiopistossa tavoitteena ja arvioinnin kohteena jatkuvasti. Myös pedagogiikan kehittäminen on olennainen osa musiikkiopiston toimintakulttuuria.

Pohjois-Kymen musiikkiopistossa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. Se edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta kaikkien kesken. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta.

Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös musiikkiin liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Oleennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

OPETUKSEN RAKENNE JA LAAJUUS

Musiikin laajan oppimäärän opinnot muodostuvat perusopinnoista ja syventävistä opinnoista sekä varhaisiän musiikkikasvatuksesta. Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on musiikille keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Laskennallinen laajuus tarkoittaa, että oppilas saa opintokokonaisuudesta suoritusmerkinnän saavutettuaan opintokokonaisuudelle asetetut tavoitteet ja suoritettuaan sen sisällöt. Oppilas voi suorittaa opintoja enemmän kuin opintojen laskennallinen laajuus on. Päätötodistuksen saadakseen oppilaan on osoitettava saavuttaneensa laajan oppimäärän tavoitteet ja opintokokonaisuuksissa määritellyt sisällöt.

Perusopintoja edeltävän varhaisiän musiikkikasvatuksen opintojen laajuus riippuu lapsen aloitusiästä ja hänen tavoitteistaan. Varhaisiän musiikkikasvatukselle ei aseteta laskennallista laajuutta.

OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään musiikkisuhteen kehittymistä ja elinikäistä musiikin harrastamista. Opetus kehittää musiikille ominaista osaamista sekä antaa valmiuksia hakeutua musiikin ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

ESITTÄMINEN JA ILMAISEMINEN

Opetuksen tavoitteena on kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa sekä ohjata tätä syventämään musiikillista ilmaisuaan. Tavoitteena on myös ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun sekä kannustaa oppilasta kehittämään musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti. Opetuksen tavoitteena on myös kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa ja rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä. Pohjois-Kymen musiikkiopistossa myös rohkaistaan oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen sekä ohjataan oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

Oppilaille järjestetään esiintymistilanteita oppilaan taitotaso, oma tahto ja opintojen kulloinenkin tilanne huomioon ottaen. Opinnot on mahdollista suorittaa myös ilman julkisia esiintymisiä.

OPPIMAAN OPPIMINEN JA HARJOITTELU

Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu sekä ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin. Oppilasta ohjataan myös musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja.

Opetus kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan¹ musisoinnissa ja tarjoaa oppilaille tilaisuuksia tutustua musiikkitekologiaan työväliseenä. Opetuksen tavoitteena on myös auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan sekä opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan. Opetuksella myös ohjataan oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä

Oppilasta ohjataan käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä, havainnoimaan ääniympäristöä sekä huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.

KUUNTELEMINEN JA MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sitä osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta. Oppilasta ohjataan kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä. Opetuksella ohjataan oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan sekä tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista. Tavoitteena on ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen sekä rakenteiden ja lainalaisuuksien hahmottamiseen. Oppilasta tuetaan kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta muun muassa säännöllisesti konserteissa ja erilaisissa musiikkitapahtumissa käymällä. Oppilasta ohjataan myös hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä. Musiikin hahmottamista opiskellaan sekä omani instrumentin/instrumenttien tunneilla, yhteismusisoinnissa että hahmotusaineiden ryhmätunneilla.

SÄVELTÄMINEN JA IMPROVISOINTI

Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja sekä kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja. Taitojen karttuessa oppilasta kannustetaan toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia sekä rohkaistaan oppilasta hyödyntämään musiikkitekologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatukseen sisältyy myös instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta, kuten soitinkaruselli- tai musiikkivalmennusopetusta.

SOITINVALMENNUS

¹ Musiikin luku- ja kirjoitustaito, kuulonvarainen musisointi, musiikin kuuntelutaidot, musiikin historian tuntemus jne.

Soitinvalmennus on perusopintoihin valmentavaa opetusta, jonka aikana oppilas tutustuu instrumentin/instrumenttien perustekniikkaan ja musiikin peruskäsitteisiin. Soitinvalmennus voi olla joko yksilö- tai ryhmäopetusta tai voi sisältää molempia. Soitinvalmennuksen aikana voi suorittaa perusopintojen opintokokonaisuuksia, jos niihin tarvittavat tiedot ja taidot saavutetaan. Soitinvalmennusoppilaille pyritään järjestämään opintojen edetessä paikka perusopintoihin. Soitinvalmennusta on myös Suzuki-metodin mukainen alkuopetus.

PERUSOPINTOJEN OPINTOKOKONAIUUDET, NIIDEN TAVOITTEET, SISÄLLÖT JA LASKENNALLISET LAAJUUKSET

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opintojen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet. Yhteismusisointitaitojen ja musiikin hahmottamistaitojen sekä historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja. Eri sisältöalueiden integraatio opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista.

Laskennallinen laajuus tarkoittaa sitä, että opintokokonaisuus on suoritettu, kun siinä vaadittavat tiedot ja taidot on suoritettu opintokokonaisuuden kuvauksessa mainitulla tavalla. Opintokokonaisuuden suorittaminen hyväksytysti vaatii opettajan ohjeiden mukaista kotiharjoittelua. Opintojen edetessä kotiharjoittelun määrä kasvaa.

INSTRUMENTTIOPINNOT

Perusopintojen instrumenttiopintojen tavoitteena on innostaa oppilasta oman instrumentin/instrumenttien hallintaan ja taitojen tavoitteelliseen harjoitteluun. Opintokokonaisuuksissa perehdytään instrumenttien perustekniikkaan ja ilmaisuun, opetellaan tavoitteiden asettamista ja niiden saavuttamista oman opettajan/opettajien johdolla sekä itse- ja vertaisarviointia. Instrumenttiopinnot voivat suuntautua länsimaisen taidemusiikin, kansanmusiikin tai pop- & jazzmusiikin opiskeluun tai näiden yhdistämiseen. Oppilas voi myös suuntautua laulaja-lauluntekijäksi (singer-songwriter). Tällöin hän opiskelee instrumenttiopintojen opintokokonaisuuksien sijaan singer-songwriter-opintokokonaisuuksia. Opintokokonaisuuksiin voi jo ennen Minikonserttia sisältyä erilaisia konsertinomaisia tilanteita, joissa oppilas esittää useamman teoksen kerrallaan.

INSTRUMENTTIOPINNOT 1, 70 TUNTIA

Tavoitteena on innostaa oppilasta musiikin harrastamiseen, tutustua instrumentin äänentuoton perusteisiin ja ergonomiseen soitto/lauluasentoon. Oppilas tutustuu instrumentilleen ominaiseen nuottikuvaan, opettelee säännöllistä kotiharjoittelua ja kokeilee esiintymistä. Oppilas kokeilee improvisointia/säveltämistä omalla instrumentillaan.

Perustiedot ja -taidot: Oppilas tunnistaa instrumentilleen ominaiset nuottiavaimet sekä nuottikuvasta yksinkertaisia rytmejä ja säveliä ja osaa tuottaa niitä instrumentillaan.

Oppimaan oppiminen: Oppilas osaa opetella uusia kappaleita autettuna, ja on opetellut kotiharjoittelun säännöllisyyttä. Oppilas on kokeillut kuulonvaraista musisointia ja osaa kuvailla tavoitteitaan. Oppilas on opetellut soittamaan/laulamaan erilaisia sävellyksiä.

Esiintyminen ja ilmaiseminen: Oppilas on kokeillut mahdollisuuksien mukaan esiintymistä itselleen sopivalla tavalla. Tavoitteena on, että oppilas kuuntelee myös muiden musisointia ja tutustuu konserteissa käymiseen.

Säveltäminen ja improvisointi: Oppilas on kokeillut erilaisia äänen tuottamisen tapoja instrumentillaan. Tavoitteena on, että oppilas kokeilee säveltämistä oppimillaan sävelillä ja rytmeillä.

Opintokokonaisuus on suoritettu, kun osaaminen on osoitettu opettajalle tunnilla.

INSTRUMENTTIOPINNOT 2, 90 TUNTIA

Tavoitteena on kehittää instrumentin perustaitoja ja syventää musiikillisia tietoja. Oppilas oppii opettajan avulla opettelemaan uusia sävellyksiä ja tutustuu instrumenttinsa alkeisohjelmistoon. Oppilas kehittää nuotinlukutaitojaan ja instrumentin hallintaa. Tavoitteena on oppia säännöllisen harjoittelun merkitys ja kotiharjoittelun keinoja. Oppilas kokeilee yhteismusisointia instrumentilleen ominaisella tavalla.

Perustiedot: Oppilas tunnistaa instrumentilleen ominaisia säveliä nuottikuvasta mahdollisuuksien mukaan kahden oktaavin alueelta tai muulla instrumentilleen sopivalla tavalla. Oppilas tunnistaa erilaisia nuottien aika-arvoja ja rytmejä ja pystyy soittamaan/laulamaan niitä omalla instrumentillaan.

Perustaidot: Oppilas osaa instrumentilleen tyypillisiä skaaloja ja ääniharjoituksia. Tavoitteena on, että instrumentin hallinta kehittyy sellaiselle tasolle, että oppilas pystyy soittamaan sävellyksiä, joiden taso määritellään tarkemmin instrumenttikohtaisissa sisältökuvauksissa. Oppilas on soittanut/laulanut kappaleita eri sävellajeista. Oppilas oppii tarkistamaan soitto/laulusentoon ja tarvittaessa korjaamaan sitä.

Oppimaan oppiminen: Oppilas osaa opetella itsenäisesti nuottikuvaltaan hänelle sopivia sävellyksiä. Oppilas pystyy etsimään instrumentillaan melodioita kuulonvaraisesti. Tavoitteena on, että oppilas ymmärtää säännöllisen harjoittelun merkityksen ja harjoittelee kotona opettajan kanssa sovitulla tavalla. Oppilas osaa arvioida omaa musisointiaan.

Esiintyminen ja ilmaiseminen: Oppilas esiintyy erilaisissa tilanteissa itselleen sopivalla tavalla. Oppilas opettelee fraseeraamaan ja ilmaisemaan ikätasolleen sopivalla tavalla. Tavoitteena on, että oppilas oppii pohtimaan sävellysten tunnelmia.

Ohjelmisto: Oppilas osaa soittaa/laulaa erilaisia ja eri sävellajeissa olevia instrumentilleen ominaisia sävellyksiä eri aikakausilta. Osan sävellyksistä tulee olla vaativampia kuin Instrumenttiopinnot 1-kokonaisuudessa on soitettu. Niiden taso määritellään tarkemmin instrumenttikohtaisissa sisältökuvauksissa. Osa sävellyksistä on tekniikan eri osa-alueita kehittäviä etydeitä tai etydinomaisia kappaleita.

Opintokokonaisuus on suoritettu, kun perustiedot- ja taidot on osoitettu opettajalle tunnilla. Lisäksi oppilas on mahdollisuuksien mukaan kokeillut esiintymistä ja saanut ainakin kerran palautetta tai ohjausta myös muulta kuin omalta opettajalta.

INSTRUMENTTIOPINNOT 3, 130 TUNTIA

Tavoitteena on kehittää instrumentin hallintaa ja laajentaa sekä teknistä että ilmaisullista osaamista. Oppilas pystyy itsenäisempään työskentelyyn ja tavoitteiden asettamiseen. Oppilaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaidot kehittyvät. Oppilas oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan.

Perustiedot: Oppilas tunnistaa instrumentilleen ominaisia sävellajeja, intervaleja ja sointuja ohjelmistonsa kuuluvista sävellyksistä. Oppilas tuntee ja tunnistaa yhä monipuolisemmin erilaisia rytmejä ja säveliä sekä musiikin lainalaisuuksia soittamastaan ohjelmistosta. Oppilaan monilukutaito kehittyy: oppilas yhdistää ohjelmistonsa teoksia siihen aikaan ja paikkaan, jossa ne on sävelletty.

Perustaidot: Oppilas osaa uusia instrumentilleen ominaisia skaaloja ja ääniharjoituksia. Oppilas harjoittelee dynaamisen skaalan laajentamista. Oppilas opettelee instrumentilleen ominaisia musiikin työtapoja kuten säestämistä, vapaata

säestystä, transponointia ja improvisointia. Oppilas osaa musisoida myös yhdessä muiden kanssa. Oppilas osaa huolehtia ergonomiasta sekä soitto/lauluasennosta huolehtimalla että venyttelemällä/jumppaamalla.

Oppimaan oppiminen: Oppilas osaa opetella itsenäisesti uutta ohjelmistoa tarvittaessa tuettuna. Oppilas on ymmärtänyt kotiharjoittelun merkityksen ja pyrkii säännölliseen harjoitteluun. Oppilas oppii asettamaan tavoitteita ja tekemään suunnitelmia niihin pääsemiseksi. Oppilas harjoittelee prima vista -taitoja ohjattuna.

Esiintyminen ja ilmaiseminen: Oppilas opettelee ilmaisemaan musiikilla yhä laajempaa tunneskaalaa. Oppilas pystyy etsimään sävellyksistä tunnetiloja ja käyttämään oppimiaan taitoja niiden ilmaisemiseen. Oppilas esiintyy monenlaisissa tilanteissa omien vahvuksiensa pohjalta mutta myös omaa mukavuusaluettaan laajentaen. Oppilas esiintyy mahdollisuuksien mukaan myös yhdessä muiden kanssa.

Ohjelmisto: Oppilas on tutustunut instrumentilleen ominaiseen eri aikakausien ohjelmistoon. Osan sävellyksistä tulee olla vaativampia kuin Instrumenttiopinnot 2-kokonaisuudessa on soitettu. Niiden taso määritellään tarkemmin instrumenttikohtaisissa sisältökuvauksissa. Osa sävellyksistä on tekniikan eri osa-alueita kehittäviä etydeitä tai etydinomaisia kappaleita.

Opintokokonaisuus on suoritettu, kun perustiedot- ja taidot on osoitettu opettajalle tunnilla. Lisäksi oppilas on esiintynyt mahdollisuuksien mukaan ja saanut palautetta tai ohjausta myös muulta kuin omalta opettajalta. Oppilas on esiintynyt myös yhdessä muiden kanssa, mikäli mahdollista.

INSTRUMENTTIOPINNOT 4, 140 TUNTIA

Tavoitteena on kehittää instrumentin hallintaa ilmaisullista osaamista niin, että oppilas pystyy siirtymään syventäviin opintoihin. Oppilas pystyy itsenäiseen työskentelyyn ja tavoitteiden asettamiseen. Oppilaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaidot kehittyvät edelleen. Oppilas tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan ja osaa toimia taitojaan kehittäen.

Oppilas tunnistaa sävellajeja ja sointuja ohjelmistoonsa kuuluvista sävellyksistä kaikissa instrumentille ominaisissa sävellajeissa. Oppilas osaa analysoida harjoittelemaansa ohjelmistoa sekä muotorakenteen että sävellyksille tyypillisten harmonia-, rytmi- ja melodiakulkujen osalta.

Oppilas osaa opetella itsenäisesti uutta ohjelmistoa. Oppilas tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämisen kohteensa sekä oppijana että muusikkona. Oppilas osaa suunnitella harjoitteluaan ja pystyy ohjaamaan itse omaa edistymistään. Oppilas osaa arvioida osaamistaan ohjelmistoonsa kuuluvien sävellysten osalta ja viimeistelemään esittämäänsä ohjelmistoa Oppilas osaa rakentaa kappaleen tulkinnan tyylinmukaisesti. Oppilas pystyy myös antamaan palautetta muille rakentavassa hengessä.

Oppilaan instrumentin hallinta on kehittynyt niin, että hän pystyy musisoimaan sekä yksin että erilaisissa ryhmissä. Oppilas kehittää teknistä osaamistaan harjoittelemalla instrumentilleen ominaisia ääniharjoituksia ja etydeitä.

Oppilas on tutustunut instrumentilleen ominaiseen eri aikakausien ohjelmistoon ja osaa sävellyksiä kaikilta aikakausilta sekä nuoteista että ulkoa. Sävellysten vaatimustaso määritellään tarkemmin instrumenttikohtaisissa sisältökuvauksissa. Ohjelmistoa valittaessa otetaan huomioon oppilaan kiinnostuksen kohteet, oppimisen tavat ja mahdollisuuksien mukaan myös tulevat syventävät opinnot ja niiden tavoitteet. Osa sävellyksistä on tekniikan eri osa-alueita kehittäviä etydeitä tai etydinomaisia kappaleita.

Oppilas suunnittelee minikonsertin, jonka ohjelman oppilas valitsee siten, että se tukee syventäviin opintoihin siirtymistä. Konsertissa oppilas esittää vähintään kaksi kappaletta, kappaleiden enimmäismäärää ei ole rajattu. Oppilas tekee konsertin sävellyksistä pienen esittelyn esimerkiksi kirjoittaen, piirtäen, maalaten tai jollain muulla itselleen ominaisella tavalla. Oppilas saa palautteen oman opettajan lisäksi vähintään kahdelta muulta opettajalta. Minikonsertin voi soittaa myös osissa, ja konsertin voi pitää osana jotain muuta konserttia. Oppilas voi esittää kappaleet myös

pelkästään opettajille tasosuorituksenomaisessa tilanteessa. Minikonsertissa oppilas voi esiintyä niin yksin kuin yhdessä muiden kanssa.

Oppilas käyttää monipuolisia keinoja konserttiin valmistautumisessa. Hän osaa käyttää teknologiaa oppimisen tukena ja huolehtia ergonomiasta. Oppilas pystyy itse arvioimaan omaa musisointiaan konsertin jälkeen joko saman tien tai myöhemmin. Oppilas voi laatia minikonsertilleen tavoitteet, jotka otetaan huomioon arvioinnissa ja palautteenannossa.

Opintokokonaisuus on suoritettu, kun oppilas on osoittanut osaamisensa opettajalleen sekä esittänyt minikonsertin ja tehnyt siihen liittyvän teosesittelyn.

SINGER-SONGWRITER

Singer-songwriter, eli laulaja-lauluntekijä, on opiskelija, joka opettelee omien kappaleiden tekoa, niiden sanoittamista sekä esittämistä. Oppilas käy samaan aikaan harmoniainstrumenttitunneilla sekä laulutunneilla. Lisäksi tukiaineina käytetään biisipajaa sekä hahmotusaineita. Oppilas suorittaa perusopintojen hahmotusaineiden opintokokonaisuudet tai saman verran laulaja-lauluntekijöille suunnattuja hahmotusaineiden opintoja.

TASO 1 LASTENLAULU/KANSANLAULU 70 TUNTIA

Opintokokonaisuuden suoritettuaan oppilas osaa soittaa harmoniainstrumentillaan muutamia perussointuja sekä pystyy säestämään itseään helppoissa kappaleissa. Oppilas uskaltaa laulaa omalla äänellään, hallitsee laulutekniikan alkeet sekä mikrofonitekniikan perusteet ja osaa tehdä helppoja riimejä. Oppilas osaa tehdä helppoja melodioita ja löytää tarvittavat nuotit niille sekä osaa 10 laulua ja on tehnyt vähintään yhden laulun itse. Oppilas osaa äänittää esiintymistään ja esittää oman laulunsa opettajalle.

Opintokokonaisuus on suoritettu, kun oppilas on osoittanut osaamisensa opettajilleen.

TASO 2 POP 90 TUNTIA

Opintokokonaisuuden suoritettuaan oppilas löytää I-IV-V-VI harmoniat useammassa sävellajissa, sekä duurissa että mollissa. Oppilas osaa käyttää muutamia komppeja säestäessään itseään sekä pysyy pääpiirteittäin vireessä laulaessaan, hallitsee tuen käytön perusteet ja on löytänyt oman luonnollisen äänensä. Oppilas osaa merkitä melodian ja sen helpot rytmit sekä osaa tehdä melodiaa duurissa ja mollissa. Oppilas osaa 15 laulua lisää ja on tehnyt vähintään kaksi laulua lisää itse. Oppilas videoi esiintymistään ja on esittänyt oman laulunsa useammalle kuin yhdelle henkilölle. Oppilas ymmärtää termien säkeistö, bridgen ja kertosaäkeistö merkityksen ja käytön. Ymmärtää kappaleen teeman merkityksen.

Opintokokonaisuus on suoritettu, kun oppilas on osoittanut osaamisensa opettajilleen ja esiintynyt opintokokonaisuuden tavoitteiden mukaisesti.

TASO 3 ISKELMÄ/ROCK 130 TUNTIA

Opintokokonaisuuden suoritettuaan oppilas löytää edellisissä opintokokonaisuuksissa opeteltujen sointujen lisäksi II ja III -asteet ja tritonuskorvaavuuden, sekä kvinttikierron. Oppilas osaa muutamia perustyyliä säestyksessä, ymmärtää tuen merkityksen laulussa ja osaa käyttää sitä. Oppilas tuntee äänen eri rekisterit ja niiden käytön perusteet sekä osaa huoltaa itsenäisesti ääntään. Oppilas ymmärtää tekstin painojen ja melodian painojen merkityksen. Osaa vaihtaa melodian mollin ja rinnakkaisduurin välillä. Oppilas osaa 20 laulua lisää ja on tehnyt vähintään 3 lisää itse. Oppilas esittää oman laulunsa ja jonkin lainakappaleen konsertissa. Osaa editoida videoita sekä ymmärtää metaforat ja tekstilliset soinnut.

Opintokokonaisuus on suoritettu, kun oppilas on osoittanut osaamisensa opettajilleen ja esiintynyt opintokokonaisuuden tavoitteiden mukaisesti.

TASO 4 VIIHDE/JAZZ 140 TUNTIA

Opintokokonaisuuden suoritettuaan oppilas löytää harmoniainstrumentillaan tyypillisimmät vähennetyt soinnut sekä osaa käyttää dominanttien korvaavuuksia sekä muutamia modaalisia sointuja. Oppilas osaa jonkin vaikeamman säestystyylin ja osaa yhdistää sen laulun kanssa sekä osaa käyttää pää- ja rintaääntä kappaleiden tarvitsemalla tavalla. Oppilas osaa sijoittaa ääntään oikein ja on kokeillut scat-improvisointia. Laulu- ja hengitystekniikka on vakiintunut ja hän on oppinut ilmaisemaan äänellään monipuolisesti. Oppilas pystyy muokkaamaan rytmikkaa tekstin tai melodian suhteen sekä osaa tehdä modalisuutta musiikkiinsa. Oppilas osaa 10 laulua lisää ja on tehnyt vähintään kahdeksan lisää itse. Osaa äänittää ja videoita omaa esiintymistään sekä osaa jakaa videonsa sosiaalisessa mediassa tai Youtubessa. Opintokokonaisuus sisältää myös studiotyöskentelyä sekä tekijänoikeus- ja etujärjestötietoutta. Oppilas ymmärtää monenlaisia tekstillisiä ilmiöitä ja osaa erilaisia lähestymistapoja kappaleen kirjoittamiseen sekä osallistuu co-writtingiin.

Esittää konsertissa tai konserteissa omia laulujaan ja lainakappaleita yhteensä vähintään kuusi.

Opintokokonaisuus on suoritettu, kun oppilas on osoittanut osaamisensa opettajilleen ja esiintynyt opintokokonaisuuden tavoitteiden mukaisesti. Oppilas saa opintokokonaisuuden aikana palautetta omien opettajiensa lisäksi vähintään kahdelta muulta opettajalta sekä oppii vertais- ja itsearvioinnin taitoja.

MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

Musiikin hahmotusaineita opiskellaan ryhmäopetuksena. Hahmotusaineiden tavoitteena on oppia oman instrumentin luku- ja kirjoitustaitoa sekä tutustua muihin instrumentteihin ja niihin liittyviin musiikin kirjoitustapoihin. Lisäksi kehitetään oppilaan historiatietoisuutta.

MUSIIKIN HAHMOTUS 1, 50 TUNTIA

Opintokokonaisuuden tavoitteena on oppilaan kuuntelutaitojen herättely ja säveltapailun perusteisiin tutustuminen. Tavoitteena on saavuttaa positiivinen suhtautuminen oppimiseen sekä opetella oman työnteon merkitys musiikin hahmotustaitojen oppimiselle. Oppilas harjoittelee laulamista ja äänenkäyttöä, rytminkäsittelyä ja rytmikkaa. Oppilas käyttää yhteismusisointia oppimisen välineenä, opintokokonaisuuden tavoitteena on myös ryhmäytyminen ja kavereiden löytäminen ryhmästä. Oppilas opettelee tekemään pieniä omaan muusikkouteen liittyviä tehtäviä.

Opintokokonaisuus on suoritettu, kun oppilas on osoittanut osaamisensa tekemällä opettajan määrittämiä tehtäviä, esimerkiksi sävellyksiä, nuotti- ym. harjoituksia. Ennalta määrättyjä tehtäviä voi olla useita.

MUSIIKIN HAHMOTUS 2, 60 TUNTIA

Opintokokonaisuuden suoritettuaan oppilas on oppinut tekemään sovituksia (yhteislaulusäestys), säveltämisen alkeita (melodian keksiminen, stemman ja säestyksen tekeminen), omien soittokappaleiden analysointia ja säveltapailutaitoja. Oppilas ymmärtää, miten hahmotustaidot tukevat oman instrumentin/instrumenttien osaamista. Oppilas kehittää musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan.

Opintokokonaisuus on suoritettu, kun oppilas on osoittanut osaamisensa tekemällä opettajan määrittämiä tehtäviä, esimerkiksi sävellyksiä, nuotti- ym. harjoituksia. Ennalta määrättyjä tehtäviä voi olla useita.

MUSIIKIN HAHMOTUS 3, 90 TUNTIA

Oppilas kehittää edelleen sävellys- ja improvisaatiotaitojaan sekä vahvistaa musiikin luku- ja kirjoitustaitoja sekä ymmärtää syventäviin opintoihin tarvittavat musiikin teorian ja säveltapailun tiedot.

Opintokokonaisuus on suoritettu, kun oppilas on osoittanut osaamisensa tekemällä opettajan määrittämiä tehtäviä, esimerkiksi sävellyksiä, nuotti- ym. harjoituksia. Ennalta määrättyjä tehtäviä voi olla useita. Opintokokonaisuuden suorittaminen edellyttää lopputestin läpäisemistä.

MUSIIKIN HAHMOTUS 4, 55 TUNTIA

Opintokokonaisuuden tavoitteena on konserttikasvatus ja keskittyneen kuuntelun harjoittelu. Opintokokonaisuuden suoritettuaan oppilas osaa keskustella kuullusta musiikista, muodostaa ja perustella oman mielipiteensä sekä tunnistaa musiikin tyylikausia sekä sinfoniaorkesterin soittimia. Opintokokonaisuus sisältää kaksi ohjattua konserttikäyntiä. Lisäksi opintojakson suorittaminen edellyttää vähintään kahdenkymmenen konsertin/keikan/äänitteen/visuaalisen tallenteen kuuntelemista/katsomista tai muuhun taiteenlajiin tutustumista oman instrumenttiopettajan suositusten mukaan. Ks. tarkemmin kohta ”Kuuntelu- ja taidekasvatus”.

YHTEISMUSISOINTI JA RYHMÄTYÖSKENTELY

Yhteismusisointia opiskellaan instrumenteille luontaisilla tavoin erilaisina opintokokonaisuuksina. Näitä ovat muun muassa orkesterisoitto, pienryhmäsoitto, nelikätissoitto, lied-parityöskentely ja vapaan säestyksen opinnot. Ryhmätyöskentelyä voivat olla myös orkesterituntien seuraaminen, kapellimestarikurssi, ryhmässä säveltäminen jne. Opintokokonaisuuksien laajuus on lähtökohtaisesti 35 tuntia. Oppilas valitsee yhdessä opettajansa kanssa erilaisia oppilaan iän, asuinpaikan, kiinnostuksen kohteet ja osaamisen huomioivia opintokokonaisuuksia vähintään kolme, eli 105 tuntia. Yksi kolmesta opintokokonaisuudesta voi olla myös esiintymisvalmennus-opintokokonaisuus.

Viikoittain kokoontuvaan työskentelyyn perustuvan opintokokonaisuuden laskennallinen laajuus riippuu oppitunnin kestosta. Periodimaiseen työskentelyyn perustuva opintokokonaisuus on suoritettu, kun sen tavoitteet on saavutettu. Erilaisia yhteismusisoinnin muotoja voivat olla:

Orkesterisoitto: Oppilas osallistuu oman instrumenttinsa ja osaamistasonsa mukaiseen orkesteritoimintaan ja siihen liittyviin esiintymistilanteisiin. Tavoitteena on, että oppilas oppii instrumentilleen ominaisia orkesterisoittamisen tapoja ja taitoja.

Pienryhmäsoitto: Oppilas soittaa pienryhmässä (duo, trio, kvartetti, lied-pari jne.). Tavoitteena on, että oppilas oppii hahmottamaan osuutensa ryhmässä ja kuuntelemaan muiden soittoa. Pienryhmäsoitto edellyttää oman osuuden itsenäistä harjoittelua.

Kansanmusiikkiryhmä: Oppilas soittaa/laulaa osana kansanmusiikkiryhmää. Tavoitteena on, että oppilas oppii erilaisia kansanmusiikin lajeja ja osaa toimia osana ryhmää.

Kuorolaulu: Oppilas laulaa ikätasolleen ja osaamiselleen sopivassa kuorossa. Tavoitteena on, että oppilas oppii kuuntelemaan muiden laulua ja sopeuttamaan oman äänensä kuoroon. Oppilas oppii erilaisia yhdessä laulamisen tapoja.

Oopperakuoro: Oppilas osallistuu oopperakuoron harjoituksiin ja konsertteihin sekä mahdollisesti toteutettaviin oopperaproduktioihin. Opintokokonaisuuden suoritettuaan oppilas tuntee oopperakirjallisuutta kuorolaulajan näkökulmasta sekä tietää, mitä oopperan tai oopperamaisen konsertin tekeminen vaatii.

Vapaa säestys: Oppilas opiskelee instrumentilleen ominaisia vapaan säestyksen taitoja erillisen instrumenttikohtaisen sisältökuvauksen mukaisesti.

Ensemblelaulu: Oppilas osallistuu ensemble-ryhmän harjoituksiin ja esiintymisiin. Tavoitteena on, että oppilas oppii laulamaan itsenäisesti omaa stemmaansa ja sopeuttamaan äänensä ryhmään. Oppilas oppii monipuolista ensemble-ohjelmistoa.

Vapaan säestyksen ryhmäopinnot: Oppilas osallistuu vapaan säestyksen ryhmään. Tavoitteena on, että oppilas oppii säestämään sekä sointumerkeistä että kuulonvaraisesti.

Bändi: Oppilas osallistuu bändin harjoituksiin ja esiintymisiin. Tavoitteena on, että oppilas oppii musisoimaan osana bändiä ja sekä huolehtimaan omasta osuudestaan että kuuntelemaan muita. Oppilas oppii soittamaan/laulamaan eri musiikkityylejä.

Muu ryhmätyöskentely: Oppilas osallistuu erilaisiin ryhmätyöskentelyä vaativiin tai niitä sisältäviin tilanteisiin. Tällaisia voivat olla esimerkiksi orkesteriharjoituksen/bändiharjoituksen seuraaminen, oopperan tuotantoon osallistuminen jne. Ryhmätyöskentelyä voi olla myös yhtyeen äänittäminen/videointi tai markkinointiin osallistuminen. Tavoitteena on, että oppilas hahmottaa erilaisten projektien tai ryhmätyötilanteiden toimintamalleja.

Periodimaisesti työskentelevien yhteismusiikkiryhmien laskennalliset laajuudet ovat:

- Yhteismusiikki 5 tuntia
 - Oppilas soittaa yhdessä joko opettajan tai toisen oppilaan/oppilaiden kanssa. Valmistettavien sävellysten määrä sovitaan instrumenttikohtaisesti.
 - Opintokokonaisuuden suoritettuaan oppilas ymmärtää, miten hänen oma työskentelynsä vaikuttaa yhteistyön onnistumiseen. Oppilas on oppinut seuraamaan kanssasoittajiaan ja kuuntelemaan kokonaisuutta.

- Yhteismusiikki 35 tuntia
 - Oppilas soittaa/laulaa pienryhmässä. Oppilas osaa harjoitella omaa osuuttaan itsenäisesti ja tulee harjoituksiin valmistautuneena. Oppilas ymmärtää vastuunsa ryhmän jäsenenä ja osaa toimia ryhmässä. Saadaan valmiiksi oppilaan osaamistasoon nähden melko haastavia teoksia, joita hän joutuu harjoittelemaan kotona. Valmistettavien sävellysten määrä riippuu niiden pituudesta ja vaikeustasosta.
 - Opintokokonaisuuden suoritettuaan oppilas on oppinut ottamaan vastuuta omasta harjoittelustaan ja ymmärtää, miten hänen oma osaamisensa vaikuttaa ryhmän työskentelyyn. Oppilas on oppinut rakentamaan tulkintaa yhdessä ohjaavan opettajan ja kanssasoittajien kanssa. Oppilasta on ohjattu kuuntelemaan muiden musisointia suhteessa omaan osuuteensa.

KUUNTELU- JA TAIDEKASVATUS 35 TUNTIA

Musiikin kuuntelutaitojen kehittäminen on osa musiikkiopiston opintoja. Kuuntelukasvatukseen kuuluu muiden esitysten kuunteleminen/katseleminen vähintään 20 kertaa perusopintojen aikana. Kuunteluksi voidaan laskea niin konserteissa ja keikoilla käyminen kuin äänitteiden kuuntelu ja esitysten katsominen päätelaitteelta. Oppilasta kannustetaan myös tutustumaan muihin taiteen lajeihin käymällä esimerkiksi teatterissa, näyttelyissä, sirkuksessa jne. Osa 20 taiteentutustumiskerrasta voi olla muuhun taiteenlajiin kuin musiikkiin tutustumista.

ESIINTYMISVALMENNUS 35 TUNTIA

Esiintymisvalmennus-opintokokonaisuuden tarkoituksena on tutustuttaa oppilas oman instrumenttinsa esityskäytäntöihin ja auttaa häntä löytämään omat vahvuutensa esiintyjänä. Opintokokonaisuus pitää sisällään sekä erilaisia esiintymistilanteita että tietoa esiintymiseen liittyvistä fyysisistä ja psyykkisistä tekijöistä.

Esiintymistilanteisiin usein liittyy tunne jännittämisestä. Se voidaan nähdä positiivisena ilmiönä, jolloin puhutaan *vireytymisestä*. Soittoharrastuksen alkuvaiheen on todettu olevan merkityksellistä jännitykseen suhtautumisen kannalta. Sen minkä vuoksi aikuisen ammattilaisen tehtävä on luoda opiskelijalle sellainen kognitiivinen malli, jossa vireytyminen kuuluu esiintymiseen ja itse asiassa auttaa esiintymistilanteessa. Tämän opintokokonaisuuden tarkoitus on auttaa tällaisen kognitiivisen mallin luomisessa.

Opintokokonaisuuteen kuuluu vähintään 15 esiintymistä. Esiintyminen voi olla

- esiintyminen toiselle oppilaalle, aulasoitto, oman opettajan konsertti, oppilaitoksen oppilaskonsertti, palvelutalo-, koulu- tai päiväkotikonsertti, ryhmätunti, keikka tai muu vastaava.

Opintokokonaisuuteen voi kuulua myös erillisiä esiintymisvalmennus-konsertteja, joissa oppilaat sekä mahdollisuuksien mukaan myös opettajat esiintyvät ja antavat toisilleen palautetta – samalla vertaisarvioinnin taidot kasvavat. Tällainen konsertti/palautetilaisuus vastaa laskennallisesti kahta ”tavallista” esiintymistä.

Lisäksi pyritään tarjoamaan erillisiä esiintymiseen, keholliseen läsnäoloon ja rentoutumiseen liittyviä kursseja, jotka vastaavat laskennallisesti 3–4 esiintymistä kurssin pituuden mukaan.

Opintokokonaisuuden suoritettuaan oppilas ymmärtää esiintymisen osana oman instrumenttinsa traditiota. Hän tunnistaa omat vahvuutensa esiintyjänä ja osaa valmistautua esiintymisiin itselleen sopivalla tavalla. Hän tuntee erilaisia mielikuvia ja rentoutustekniikoita ja osaa käyttää niitä tarpeen mukaan. Lisäksi oppilas on saanut positiivisia esiintymiskokemuksia ja kannustavaa palautetta esiintymisistään.

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET, NIIDEN TAVOITTEET, SISÄLLÖT JA LASKENNALLISET LAAJUUDET

Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla musiikkiopiston tarjonnan pohjalta. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiansa kanssa musiikkiopiston opetustarjonnan pohjalta.

Oppilas voi valita opintokokonaisuudet kiinnostuksensa mukaisesti. Syventävien opintojen alussa on kaikille yhteiset opinnot, joihin oppilas osallistuu, mikäli hänellä ei ole mielessään selkeää tavoitetta syventävien opintojen lopputyölle.

OPINTOKOKONAISUUDET

Syventävien opintojen pakolliset opintokokonaisuudet sisältävät oman instrumentin/instrumenttien opintoja, yhden kaikille yhteisen hahmotusaineiden kurssin sekä yhteismusisointia. Kaikille yhteiset opintokokonaisuudet ovat:

SYVENTÄVÄT INSTRUMENTTIOPINNOT 140 TUNTIA

Tavoitteena on kehittää instrumentin/instrumenttien hallintaa oppilaan omien tavoitteiden ja lopputyön suuntautumisen mukaisesti. Oppilas voi valita syventäviä instrumenttiopintoja myös enemmän kuin 140 tuntia.

MUHA 5 70 TUNTIA

Tavoitteena on kehittää musiikin hahmottamisen taitoja niin, että oppilas pystyy itsenäiseen työskentelyyn ja soveltamaan saavuttamia tietoja ja taitoja omassa musisoinnissaan. Tavoitteena on myös, että oppilas pystyy opintokokonaisuuden suoritettuaan jatkamaan hahmotusaineiden opiskelua musiikin ammattiopintoihin pyrkimisen edellyttämällä tavalla.

YHTEISMUSISOINTI 35 TUNTIA

Tavoitteena on, että oppilas kehittyy yhteismusisoinnissa siten, että pystyy toimimaan aktiivisena ryhmän jäsenenä ja suhteuttamaan omaa musisointiaan muihin musiikkityyliin mukaisesti. Oppilas oppii instrumentilleen/instrumenteilleen ominaisia yhteismusisoinnin tapoja lopputyönsä tavoitteiden mukaisesti. Oppilaan yhteismusiikin määrä riippuu hänen lopputyönsä tavoitteista. Oppilas voi valita yhteismusisointia myös enemmän kuin 35 tuntia.

LOPPUTYÖ 100 TUNTIA

Syventävien opintojen lopputyön laskennallinen laajuus on 100 tuntia. Lopputyö valmistetaan oppilaan omien tavoitteiden mukaisesti ja sen valmistaminen voi pitää sisällään erilaisia tavoitteen mukaisia opintokokonaisuuksia.

LOPPUTYÖN ARVIOINTI

Oppilas asettaa lopputyölleen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan näiden tavoitteiden mukaisesti. Oppilas osallistuu itse oman lopputyönsä arviointiin.

VALINNAISET OPINNOT

Syventävien opintojen valinnaiset opinnot oppilas valitsee lopputyönsä ja tavoitteidensa mukaisesti lukuvuoden tarjonnan mukaan. Opintokokonaisuudet tähtäävät lopputyön tekemiseen, ja niiden määrä sekä tavoitteet vaihtelevat lopputyön tavoitteiden sekä oppilaan tulevaisuuden suunnitelmien mukaisesti oppilaskohtaisesti. Syventävien opintojen valinnaisia opintoja voi suorittaa jo perusopintojen aikana.

Oppilas valitsee valinnaisia opintoja vähintään niin paljon, että syventävien opintojen laskennallinen 500 tuntia täyttyy. Syventävien opintojen kokonaistuntimäärälle ei ole ylärajaa. Oppilas voi valita valinnaisiksi opinnoiksi myös oman instrumentin/instrumenttien lisäopintoja.

Valinnaisten opintojen opintokokonaisuuksien laskennallinen laajuus on pääsääntöisesti 35 tuntia. Valinnaiset opinnot määritellään vuosittain tarkemmin musiikkiopiston opintotarjottimella. Kurssien sisällöstä vastaa kurssia ohjaava opettaja ja kurssien järjestäminen riippuu oppilaitoksen resursseista sekä kulloisenkin lukuvuoden painopistealueista. Oppilas voi osallistua valinnaisille kursseille myös perusopintojen aikana.

MUHA 6

Opintokokonaisuus antaa hyvät valmiudet ja taidot musiikkialan ammattiin aikovalle sekä pidemmälle ehtineelle harrastajalle. Kurssi syventää MuHa 5 -opintokokonaisuuden sisältöä rytmin, melodian ja harmonian osalta.

INSTRUMENTTIOPINNOT 35-70 TUNTIA

Instrumenttitunnin pidentäminen tai lisävuosi, erilaiset asteikko- tekniikka- ym. työpajat. Oppilas kehittää instrumenttinsa teknistä ja tulkinnallista osaamista.

PROJEKTI- JA PERIODIOPINNOT

Oppilas osallistuu erilaisiin musiikkiopiston projekteihin ja periodiopintoihin. Näitä ovat esimerkiksi ooppera; Kymi Brass; orkesteriperiodi; Vaccaj-periodi; KlaviaTuuri; improvisotintityöpajat, kehonhallinta ja ergonomia jne., sekä mestarikurssit, leirit, workshopit tai klinikat. Opintojen laajuus määritellään projektikohtaisesti.

SÄVELLYS JA SOVITUS

Opintojakson jälkeen oppilas osaa kirjoittaa itse tuottamaansa ja itse sovittamaansa musiikkia. Opintojakso sisältää itsenäistä musiikin tuottamista ja sovittamista joko omalle soittimelle tai lauluäänelle soitinsäestyksellä. Tyyliä ja tekotapaa ei pyritä rajoittamaan, vaan lopputuotos riippuu oppilaan omista mieltymyksistä ja pyrkimyksistä. Opintojakso hyödyntää aiemmin opittuja taitoja nuottikirjoituksen ja säveltapailun osalta.

TEKNOLOGIA

Opintokokonaisuuden päättyessä oppilaalla on perustiedot ja -taidot äänituotannosta, käytännön äänitystekniikasta, digitaalitekniikan käytöstä musiikin tekemisessä ja äänentoistosta myös elävässä tilanteessa. Hän myös hallitsee äänentoistotilanteiden vuorovaikutustaidot. Oppilas osaa lisäksi soveltaa kyseisiä taitoja elokuva- ja pelimusiikin tuottamiseen. Opintojen laajuus määritellään tapauskohtaisesti.

TAITEIDENVÄLISET PROJEKTIT

Oppilas osallistuu muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten tai taiteilijoiden kanssa toteutettavaan projektiin, jossa yhdistetään näiden taiteenlajien ilmaisua. Projektin päätyttyä oppilaalla on käsitys eri taiteiden ilmaisutavoista ja hän osaa hyödyntää niitä myös kehittäessään omaa ilmaisuaan. Opintokokonaisuuden laajuus määritellään projektikohtaisesti.

PIENYHTYEEN JOHTAMINEN

Oppilas tutustuu orkesterinjohdon lyöntitekniikoihin ja opettelee lukemaan partituuria omaa aiempaa osaamistaan vastaavalla tasolla ja kehittyä taidossa. Oppijakson päätyttyä oppilas on saanut kokemusta sekä harjoituspianistin että orkesterin johtamisesta. Opintojen laajuus määritellään tapauskohtaisesti.

TAPAHTUMATUOTANTO-KURSSI

Oppilas tutustuu erilaisten musiikkitapahtumien tuottamiseen osana tuotanto-organisaatiota. Oppijakson päätyttyä oppilaalla on käsitys siitä, mitä erilaisia osatekijöitä ja käytännön asioita tapahtuman tuottamiseen liittyy.

KUUNTELU- JA TAIDEKASVATUS 35 TUNTIA

Vapaaehtoinen kurssi, jonka sisältö on pääsääntöisesti sama kuin perusopinnoissa. Konsertit valitaan oppilaan syventävien opintojen suuntautumisen mukaisesti. Konserttikäyntien lisäksi oppilas laatii vähintään yhdestä konsertista (mestarikurssista, keikasta tms.) lyhyen kirjallisen työn. Teksti voi olla esimerkiksi konserttiarvio, henkilökohtaisen kokemuksen jakamista tai tiivistelmä esitetyistä teoksista.

PORTFOLIOTYÖSKENTELY 35 TUNTIA

Syventävien opintojen portfolioyöskentelyssä oppilas valitsee portfolioonsa oman muusikkoutensa kannalta itselleen merkityksellisiä musiikillisia kokemuksia ja esiintymisiä. Portfolioyöskentelyn aikana oppilas oppii tarkastelemaan

itseään muusikkona omien vahvuuksiensa kautta. Tavoitteena on, että portfolioa kerätessä oppilas saa reflektoida omaa muusikkouttaan myös muun aikuisen kuin oman instrumenttiopettajansa kanssa.

LAAJAN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINNIN KOHTEET JA ARVIOINNIN KRITERIT

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat esittäminen ja ilmaiseminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen sekä säveltäminen ja improvisointi.

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin perusopintojen ja syventävien opintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Oppilasta perehdytetään musiikin arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista oppilashallintojärjestelmän kautta sekä suorassa kontaktissa opettajan kanssa.

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Tämä arviointi tapahtuu sekä omilla oppitunneilla että yhteissoittotilanteiden ja esiintymisten yhteydessä. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

ARVIONNIN KOHTEET JA KRITERIT SYVENTÄVISSÄ OPINNOISSA

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan

Hyvä osaaminen: Oppilas hahmottaa osuutensa musiikillisessa kokonaisuudessa, osaa tehdä havaintoja musisoinnistaan ja löytää siitä kehitettäviä asioita.

- kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti

Hyvä osaaminen: Oppilas osaa kuunnella musisointiaan ja kehittää tulkintaansa valitsemiensa painopisteiden mukaisesti. Oppilas hallitsee esiintymistilanteen ja pystyy rakentamaan musiikin tulkintaa myös itsenäisesti.

- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä

Hyvä osaaminen: Oppilas uskaltaa ilmaista musiikilla erilaisia tunnetiloja ja pystyy ohjattuna syventämään ilmaisuaan.

- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

Hyvä osaaminen: Oppilas on tutustunut muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja on pyrkinyt soveltamaan niitä omassa ilmaisussaan.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan

Hyvä osaaminen: Oppilas osaa asettaa tavoitteita opiskelulle tuettuna. Oppilas osaa tehdä havaintoja oppimisestaan ja kehittää harjoitteluaan tavoitteidensa suuntaisesti.

- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan

Hyvä osaaminen: Oppilas huomaa edistymisensä ja osaa tuettuna arvioida edistymistään myös kriittisesti. Oppilas huomaa harjoittelun tulokset omassa musisoinnissaan ja osaa iloita oppimisestaan.

- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä

Hyvä osaaminen: Oppilas osaa harjoitella itsenäisesti opettajan ohjeiden mukaisesti. Oppilas ymmärtää osuutensa ryhmän jäsenenä ja harjoittelee vastuullisesti myös ryhmässä soitettavaa/laulettavaa ohjelmistoa.

- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.

Hyvä osaaminen: Oppilas ymmärtää keuhonhuollon ja fyysisen aktiivisuuden merkityksen musiikolle. Oppilas osaa tarkkailla soitto/lauluasentoaan ja korjata sitä ohjattuna. Oppilas ymmärtää kuulonsuojelun merkityksen ja näkee oman vastuunsa sekä oman että muiden kuulon suojelemisessa.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä

Hyvä osaaminen: Oppilas kuuntelee omaa soittoaan ja hahmottaa osuutensa sekä solistina että ryhmän jäsenenä sekä pystyy sopeuttamaan musisointinsa tilanteen mukaan.

- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista

Hyvä osaaminen: Oppilas hahmottaa sekä soivaa että nuotinnettua musiikkia sen ilmaisun, nuottikuvan ja sävellyksen kontekstin näkökulmista. Oppilas pystyy kuuntelemaan muiden musisointia ja antamaan siitä rakentavaa palautetta.

- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia

Hyvä osaaminen: Oppilas hahmottaa musiikin perusrakenteita sekä lainalaisuuksia (sointujen väliset suhteet, intervallit, äänenkuljetus jne.) siten, että pystyy itsenäisesti käyttämään osaamistaan musiikin tutkimisessa.

- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä.

Hyvä osaaminen: Oppilas ymmärtää eri tyylikausien ja sävellystyylien ominaispiirteitä ja osaa rakentaa musiikin tulkintaansa niiden avulla. Oppilas ymmärtää musiikin lainalaisuuksia siten, että pystyy huomioimaan niitä omassa musisoinnissaan.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia

Hyvä osaaminen: Oppilas toteuttaa improvisoituja ja itse sovitettuja lyhyitä osuuksia tutuissa ja turvallisissa tilanteissa. Oppilas osaa luoda toistettavissa olevan musiikillisen kokonaisuuden.

- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

Hyvä osaaminen: Oppilas tuntee erilaisia musiikkiteknologian työvälineitä. Oppilas osaa hyödyntää musiikkiteknologian mahdollisuuksia oman oppimisensa ja musiikin tekemisensä edistämiseksi.

OPPIMISEN ARVIOINTI

Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute ohjaavat omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan aina huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Oppimisen arvioinnista huolehtivat oppilaan omien opettajien lisäksi myös muut opettajat. Arviointia tehdään oppiaine sekä oppilaan ikä- ja kehitystaso huomioiden erilaisissa vuorovaikutteisissa tilanteissa.

Itsearviointi tapahtuu opintojen alkuvaiheessa omien opettajien kanssa vuorovaikutuksessa erilaisin tavoin. Opintojen edetessä itsearviointi siirtyy yhä enemmän oppilaan itsensä tehtäväksi portfolio työskentelyn kautta. Vertaisarviointia käytetään oppimisen tukena muun muassa yhteismusisointi- konsertti- ja ryhmätuntitilanteissa.

OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan

opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

Osaamisen tunnustaminen toteutetaan suhteessa niihin tavoitteisiin ja oppisisältöihin, jotka opintokokonaisuuksissa on kuvattu. Osaamisen tunnustamisesta päättää ko. aineen opettaja tarvittaessa yhdessä apulaisrehtorin kanssa. Mikäli oppilas on tyytymätön opintojen hyväksilukemiseen, hän voi esittää siitä oikaisupyynnön musiikkiopiston apulaisrehtorille, tai tämän ollessa esteellinen, musiikkiopiston rehtorille.

OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Erilaiset oppimisvaikeudet ja oppimisen tavat pyritään ottamaan huomioon opetustilanteissa niin, että oppilaat voivat edetä opetussuunnitelman mukaisesti heidän mahdollisista oppimisen vaikeuksistaan huolimatta. Perheiden on hyvä informoida opettajaa oppilaan oppimisvaikeuksista, jotta opettaja voi ottaa ne huomioon. Opetusta pyritään yksilöllistämään instrumenttiopinnoissa aina mahdollisimman paljon, minkä kahdenkeskinen opetustilanne mahdollistaa. Opettaja pystyy tällöin huomioimaan erilaisia tapoja oppia myös silloin, kun kyse ei ole varsinaisista oppimisvaikeuksista tai ne eivät ole tiedossa. Ryhmäopetuksessa opettaja pyrkii ottamaan huomioon erilaisia oppimisen tapoja, muttei voi toimia samalla tavalla räätälöidysti kuin yksilöopetuksessa, mikäli oppimisen vaikeuksia ei tuoda opettajalle tietoon.

Mikäli oppilas ei pysty etenemään opinnoissaan opetussuunnitelman mukaisesti, oppimäärää yksilöidään sen osalta, kuin tämä on tarpeellista. Oppimäärän yksilöllistämiseksi tarvitaan huoltajien toimittama lausunto esimerkiksi koulun erityisopettajalta tai lääkärintodistus. Yksilöllistäminen tehdään kunkin oppilaan tarpeiden mukaisesti, apulaisrehtorin kanssa käytyjen keskustelujen perusteella. Näissä keskusteluissa kuullaan oppilasta ja alaikäisen oppilaan kyseessä ollessa myös hänen huoltajiaan. Instrumenttiopettaja sekä ryhmäaineiden opettajat otetaan mukaan keskusteluihin, mikäli oppilas/huoltaja antaa siihen luvan.

TODISTUS

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot. Oppilaalle annetaan taiteenalan *taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus* sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen *laajan oppimäärän päättötodistuksen* tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot

- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman

OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET

Taiteen perusopetus on lähtökohtaisesti lapsille ja nuorille suunnattua. Instrumenttien erityispiirteet huomioiden oppilaaksi voidaan ottaa myös aikuisia.

Perusopintoihin hakeudutaan pääsytestin kautta silloin, jos hakijoita kyseiseen instrumenttiin on enemmän kuin tiedossa olevia oppilaspaikkoja. Ne hakijat, jotka eivät pääse heti perusopintoihin, pyritään saamaan soitinvalmennusryhmiin ja aloittamaan opinnot sitä kautta.

Soitinvalmennukseen oppilaat valitaan ilmoittautumisjärjestyksessä sen jälkeen, kun perusopintoihin hakeneet on sijoitettu soitinvalmennusryhmiin. Kaikille soitinvalmennukseen hakeutuneille pyritään saamaan paikka johonkin valmennusryhmään tai soitinkaruselliin. Hakijoille ei kuitenkaan voida taata pääsyä juuri sen soittimen ryhmään, johon on ensisijaisesti hakeutunut.

Varhaisiän musiikkikasvatukseen hakeville pyritään löytämään oppilaspaikka. Varhaisiän musiikkikasvatusta on myös soitinkaruselli. Soitinkarusellissa opiskelleet pääsevät jatkamaan soitinvalmennusoppilaina, mikäli he eivät pääse suoraan perusopintoihin pääsytestin kautta.

Avoin osasto on tarkoitettu niille, jotka eivät halua opiskella laajaa oppimäärää. Laajan oppimäärän opiskelu tarkoittaa sitä, että oppilas osallistuu myös hahmotusaineiden opetukseen ja yhteismusisointiin.

Musiikkiopistossa on käynnissä jatkuva haku. Oppilaaksi voi hakeutua missä vaiheessa lukuvuotta tahansa. Varsinainen hakuaika on huhti-toukokuussa. Hakuaikana hakeneet ovat ensisijalla oppilasvalinnassa seuraavan lukuvuoden alkuun asti.

AIKUISTEN OPETUKSEN PERIAATTEET

Taiteen perusopetuslain mukaan (1998/633, 1§) opetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille suunnattua. Opetussuunnitelman perusteiden mukaan taiteen perusopetusta voidaan antaa myös aikuisille. Tässä aikuisena käsitellään henkilöä, joka on täyttänyt 25 vuotta. Aikuisten opetuksessa otetaan huomioon instrumenttien erityispiirteet – esimerkiksi yksinlauluopintoja ei pääsääntöisesti voi aloittaa ennen 15 ikävuotta. Aikuisia voidaan ottaa opiskelemaan myös muita instrumentteja tiettyjen ehtojen täytyessä:

- Opiskelijaksi pyrkivällä on edeltäviä musiikkiopintoja, joissa saavutettua osaamista hän voi osoittaa esimerkiksi todistuksella (taiteen perusopetuksen, musiikkikoulun tms. todistuksella tai matrikkeliotteella) tai osoittamalla osaamisensa pääsytestin yhteydessä. *Pitääkö täyttää tietyt opintokokonaisuuksien osat – tämä tarkentuu kevään aikana*
- Opiskelijaksi pyrkivä haluaa opiskella sellaista instrumenttia, jossa on liian vähän oppilaita.

- Opiskelijaksi pyrkivä tarvitsee musiikkiopistossa saatavia taitoja työssään tai opintoihin hakeutuessaan. Tällöin otetaan huomioon pääsytestilautakunnan lausunto siitä, onko aikuisella hakijalla edellytyksiä musiikin alan jatko-opintoihin, jos hänen tavoitteensa on päästä nimenomaan musiikkialalle (musiikkioppilaitoksen opettaja, muusikko, musiikkiteknologi).

Mikäli aikuinen opiskelijaksi pyrkivä ei pääse sisään perusopintojen oppilaaksi, hän voi osallistua aikuisten ryhmäopetukseen, jota järjestetään niissä oppiaineissa, joissa on tarpeeksi kysyntää opetukselle. Lisäksi aikuiset voivat osallistua muuhun ryhmäopetukseen (orkesterit, kuorot, hahmotusaineet) heidän musiikillisten valmiuksiensa sen mahdollistaessa. Laajaa oppimäärää opiskellessa opintoihin kuuluvat myös aikuisilla hahmotusaineiden opinnot ja yhteismusisointi.

TAITEEN PERUSOPETUKSEN SAAVUTETTAVUUS OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEISSA

Pohjois-Kymen musiikkiopiston arvoperustaan kuuluvat yhdenvertaisuus ja oppilaan yksilöllisen kasvun huomioiminen ohjaavat toimintaa myös oppilaaksi ottamisessa. Soitinvalmennukseen ja varhaisiän musiikkikasvatukseen pääsee oppilaaksi ilman pääsytestiä. Tämä mahdollistaa myös niin sanottujen erilaisten oppijoiden helpomman pääsyn tavoitteellisen musiikinopetuksen piiriin. Soitinvalmennuksen kautta pääsee etenemään myös perusasteen opintoihin. Pedagoginen saavutettavuus toteutuu sekä edellä mainituilla joustavilla oppilaaksi pääsemisen periaatteilla että Oppimäärän yksilöllistämistä koskevassa luvussa mainitulla opetuksen räätälöimisellä.

Aikuisten opetuksen periaatteet ja esimerkiksi aikuisille tarkoitettu ryhmäopetus avaavat ovia entistä laajemmille ikäryhmille. Tämä mahdollistaa myös sukupolvien kohtaamisen. Erilaiset sekaryhmät, kuten ikäihmisten ja lasten yhteinen muskaritoiminta lisäävät taiteen perusopetuksen saavutettavuutta eri ikäisten keskuudessa.

Fyysinen esteettömyys ja saavutettavuus: Pohjois-Kymen musiikkiopisto toimii vuokratiloissa, ja kaikki tilat eivät ole fyysisesti esteettömiä. Oppitunteja pyritään tarpeen mukaan järjestämään esteettömissä tiloissa, ja esimerkiksi etäopetusvälineistön kautta. Musiikkiopisto hankkii kohtuullisen määrän erilaisia apuvälineitä kuten tablettitietokoneita ja ohjelmistoja, lukikalvoja, ym. oppilaiden ja opettajien käyttöön. Henkilökohtaisten ja räätälöityjen apuvälineiden hankkimisesta keskustellaan aina erikseen.

Taloudellinen saavutettavuus: Musiikkiopisto myöntää vuosittain lukuisia vapaaoppilaspaikkoja. Mikäli musiikkiopiston taloustilanne pysyy ennallaan, vapaaoppilaspaikkoja myönnetään edelleen taloudellisin perustein. Vapaaoppilaspaikoista tiedotetaan uusille oppilaille lähtevässä tietopaketissa sekä musiikkiopiston verkkosivuilla. Vapaaoppilaspaikkojen hakuajasta tiedotetaan myös erikseen. Musiikkiopiston lukukausimaksun voi maksaa osissa, mikäli sopii asiasta musiikkiopiston toimiston kanssa. Musiikkiopisto myöntää myös sisaralennuksia. Lisäksi musiikkiopiston toimistosta pyritään ohjaamaan perheitä tarvittaessa kääntymään Kelan puoleen toimeentulotuen ja kaupungin sosiaalitoimen puoleen harkinnanvaraisen toimeentulotuen hakemiseksi.

Taloudelliseen saavutettavuuteen kuuluu myös oppilaiden yhdenvertaisuus stipendejä jaettaessa. Stipendien myöntämisperusteiden tulee olla kaikkien opettajien tiedossa ja opettajat pitävät huolen siitä, että he ehdottavat oppilaitaan stipendien saajiksi.

Musiikkiopisto on myös mukana Amabile ry:n Floora-hankkeessa, jossa oppilaspaikkoja myönnetään sosiaalisin perustein.

YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Pohjois-Kymen musiikkiopiston arvojen ja opetussuunnitelman pohjana olevan oppimiskäsityksen mukaisesti oppilaan aktiivista toimijuutta pidetään tärkeänä opintojen alusta alkaen. Tähän liittyy säännöllinen yhteydenpito huoltajien

kanssa. Musiikkiopisto tiedottaa toiminnastaan sekä kotisivujensa, sosiaalisen median että oppilashallintojärjestelmänsä kautta. Opettajat pitävät säännöllisesti yhteyttä oppilaiden huoltajiin ja pyrkivät järjestämään tilaisuuksia kohtaamisiin. Musiikkiopiston järjestää vanhempainiltoja vuosittain.

Musiikkiopisto pitää aktiivisesti yhteyttä alueensa kuntiin. Kunnilla on edustus musiikkiopiston hallituksessa. Musiikkiopisto pyrkii myös toimimaan aktiivisesti yhteistyössä alueensa päiväkotien ja koulujen, erityisesti musiikkiluokkien kanssa. Tunne-yhteistyön kautta musiikkiopisto verkottuu alueensa eri taidetoimijoiden kanssa. Erityisesti Kymi Sinfoniettan kanssa tehtävä yhteistyö tuo oppilaille paljon lisäarvoa ja mahdollisuuksia musiikin kokemiseen. Kirjastojen kanssa tehtävä yhteistyö tuo musiikkiopiston lähelle kuntalaisten arkea.

Pohjois-Kymen musiikkiopisto pyrkii toiminnallaan edistämään kaikenikäisten alueensa asukkaiden hyvinvointia muun muassa vierailuin päiväkodeissa, kouluissa, hoitolaitoksissa ja julkisissa tiloissa.

Musiikkiopisto tekee yhteistyötä myös alueensa liike-elämän ja yhdistysten kanssa muun muassa esiintyjätoiminnan kautta. Musiikkiopisto pyrkii myös löytämään sellaisia liike-elämän yhteyksiä, jotka hyödyttävät oppilaita esimerkiksi esiintymismahdollisuuksien, tapahtumien osarahoituksen tai sponsoritoiminnan kautta.

Musiikkiopisto pyrkii olemaan henkilöstönsä kautta mukana myös erilaisissa verkostoissa, kuten valtakunnallisissa ainejärjestöissä ja tutkijaverkostoissa.

TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Toiminnan jatkuva kehittäminen on Pohjois-Kymen musiikkiopiston toimintakulttuurin ytimessä. Se tarkoittaa jatkuvaa vuorovaikutusta oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa sekä heiltä tulevan palautteen käsittelyä ja huomioimista. Sisäistä arviointia toteutetaan myös henkilöstölle ja oppilaille suunnatuilla kyselyillä.

Musiikkiopiston henkilöstön osaamista kehitetään jatkuvasti. Koulutautumisesta ja työssä kehittymisestä päätetään erikseen henkilöstö- ja koulutus suunnitelmassa.

Pohjois-Kymen musiikkiopistossa on aktiivista projektitoimintaa, jonka kautta kehitetään koko oppilaitosta. Musiikkiopisto pyrkii myös olemaan edelläkävijä ja innovaattori, esimerkkeinä aikuisten ukulelemuskari ja esimerkiksi sukupolvet ylittävä yhteismuskaritoiminta.

Musiikkiopisto pyrkii profiloitumaan myös tutkimus- ja kehitystoiminnan kautta. Tutkimus- ja kehittämistoiminnasta kiinnostuneet henkilöstön jäsenet voivat sovitusti käyttää työaikaan myös t&k-toimintaan osaamisensa mukaan.

Toiminnan kehittämistä tehdään Opetus- ja kulttuuriministeriön laatimien Taiteen perusopetuksen strategisten tavoitteiden ja niihin liittyvän ns. Neliapilamallin pohjalta.